

Samenvatting

De Algemene Inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten (AIV 2019) maken verplicht onderdeel uit van alle inkoopcontracten die door de gemeente worden aangegaan. Recent heeft de VNG een nieuw model Algemene inkoopvoorwaarden gepubliceerd. Het college heeft besloten dit model over te nemen. Dit bevordert de uniformiteit omdat dit model landelijk breed wordt toegepast en bij ondernemers bekend is. Bovendien bevat het model een aantal verbeteringen ten opzichte van de AIV 2019. Wel is besloten een addendum toe te voegen over o.a. duurzaamheidseisen, nu het model daar maar beperkt in voorziet.

De Algemene inkoopvoorwaarden zijn niet passend bij alle aanbestedingen/inkopen. Voor die situaties is het wenselijk om onze eigen inkoopvoorwaarden geheel of gedeeltelijk buiten werking te kunnen stellen en aanvullende bepalingen van toepassing te kunnen verklaren. Het college heeft besloten de budgethouder hiervoor te mandateren. Hierbij is een onderbouwd advies van team inkoop aan de budgethouder verplicht alvorens deze uitzondering wordt toegepast.

Beslispunten

- 1- De Algemene inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten 2024 (conform het VNG Model 2024 inclusief addendum) vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de huidige Algemene inkoopvoorwaarden 2019 van de gemeente Maastricht bij de inkoop van leveringen en diensten;
- 2- De budgethouder, die bevoegd is tot het opstarten van een inkoop overeenkomstig de geldende mandaatregeling, te mandateren om namens het college in voorkomende gevallen de Algemene inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten 2024 geheel of gedeeltelijk buiten toepassing te kunnen verklaren of een aantal aanvullende bepalingen op te nemen met inachtneming van een onderbouwd advies van team Inkoop.
- 3- Indien het advies als bedoeld in beslispunt 2 niet tot overeenstemming leidt tussen de budgethouder en team Inkoop is het DT in deze beslissingsbevoegd.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 17 december 2024:

Conform.

1. Aanleiding

In 2019 heeft het college de Algemene Inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten vastgesteld. Deze inkoopvoorwaarden maken verplicht onderdeel uit van alle inkoopcontracten die door de gemeente met externe leveranciers worden aangegaan. Een uitzondering geldt voor ICT-producten en diensten, waarvoor landelijk gemeentelijke inkoopvoorwaarden bij IT (GIBIT) zijn vastgesteld en die ook door de gemeente Maastricht worden gehanteerd.

Het VNG heeft onlangs (oktober 2024) een nieuw model Algemene inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten gepubliceerd. Deze vormen ten opzichte van de eigen inkoopvoorwaarden uit 2019 een verbetering door aanscherping van een aantal bepalingen, bijvoorbeeld op het punt van aansprakelijkheid. Het werken met een dergelijk landelijk toegepast model heeft als voordeel dat de markt er mee bekend is. 90% van de gemeenten in Nederland werkt met het VNG model. Het VNG Model voldoet aan de regels in de Aanbestedingswet, waaronder de proportionaliteitseisen. Belangrijk is dat het VNG Model rekening houdt met de belangen van gemeenten en opdrachtnemers. Minder vragen en onderhandelingen leiden voor beide partijen tot lastenverlichting. Ook het nieuwe model geeft in de toelichting aan dat het niet passend is voor ICT-producten en diensten waarvoor de Gemeentelijke Inkoopvoorwaarden bij IT (**GIBIT**) zijn ontwikkeld. De GIBIT hanteert de gemeente Maastricht in de praktijk al langer.

Voorgesteld wordt dan ook om de huidige algemene inkoopvoorwaarden uit 2019 te vervangen door het VNG-model.

Ook deze nieuwe algemene inkoopvoorwaarden gelden niet voor werken. Voor de aanbesteding van werken (bouw, civiele techniek) gelden De Uniforme administratieve voorwaarden (UAV) en de UAV/GC voor Geïntegreerde Contractvormen.

In de praktijk is inmiddels gebleken, dat soms enkele bepalingen uit deze algemene inkoopvoorwaarden van de gemeente Maastricht niet bij alle aanbestedingen/inkopen passend zijn. Dat zal voor de nieuwe inkoopvoorwaarden van de VNG niet anders zijn. Dat heeft dan vaak te maken met de specifieke bijzonderheden van een bepaalde bedrijfstak, zoals bijvoorbeeld de architectuur, ingenieursdiensten of bij de inkoop van accountantsdienstverlening. Vaak zijn dan voor die bedrijfstak ook specifieke inkoopvoorwaarden opgesteld die beter op de marktsituatie aansluiten of zijn bepaalde bepalingen in de inkoopvoorwaarden niet passend binnen hun bedrijfstak bijv. met betrekking tot aansprakelijkheid.

Voor die situaties is het wenselijk, de ruimte te creëren om onze eigen inkoopvoorwaarden geheel of gedeeltelijk buiten werking te kunnen stellen, of een aantal aanvullende bepalingen op te kunnen nemen en daarmee beter passende inkoopvoorwaarden op dergelijke specifieke aanbestedingen/inkopen van toepassing te verklaren. Uiteraard zal niet lichtvaardig van deze uitzonderingsgrond gebruik gemaakt mogen worden. Daarom is uit een oogpunt van zorgvuldigheid een advies vanuit team inkoop verplicht alvorens deze uitzondering wordt toegepast.

Een concreet voorbeeld van zo'n situatie is de zogenaamde De Nieuwe Regeling 2011 (DNR 2011) die de rechtsverhouding regelt tussen de opdrachtgever enerzijds (de gemeente) en architect, ingenieur of adviseur anderzijds. Het gebruik van de DNR is vaak een eis van de beroepsaansprakelijkheidsverzekeraar van de architect, ingenieur of adviseur. Bij de verschillende aanbestedingen rondom het project Middenzaal Theater aan het Vrijthof speelde dit. In de ontwerpfase waarin we nu zitten waren drie aanbestedingen nodig voor 'adviseurs'. Voor deze drie aanbestedingen zijn de AIV 2019 van toepassing verklaard (zonder de DNR). Maar voor de drie afzonderlijke aanbestedingen van de Architect, de Installatieadviseur en de Constructeur zijn ook bepaalde bijlagen uit de DNR toegevoegd aan de uitvraag. Dit om ervoor te zorgen dat inschrijvers al tijdens de inschrijving (en dus ook bij opdrachtverlening) weten wat we van elkaar verwachten.

Ten aanzien van aansprakelijkheid is de DNR eenzijdig ten gunste van de opdrachtnemer geformuleerd. Zo vervalt in de DNR de aansprakelijkheid van opdrachtnemer vijf jaren nadat de opdracht is voltooid. Als opdrachtgever een fout meldt dan dient er binnen een vervaltermijn van twee jaren een procedure tegen opdrachtnemer te worden gestart en is de aansprakelijkheid bij schade ook nog eens beperkt tot de advieskosten.

Team inkoop zal in haar advisering over toepassing van deze inkoopvoorwaarden derhalve altijd toetsen of de belangen van de gemeente niet worden geschaad t.o.v. onze eigen AIV, bijvoorbeeld op het punt van aansprakelijkheid of intellectueel eigendom. Vandaar dat ook de mogelijkheid wordt gecreëerd om deze DNR geheel- of slechts **gedeeltelijk** toe te passen. Daarbij kan de gemeente ook aansluiting zoeken bij de (standaard) afwijkingen die het Rijksvastgoedbedrijf bij de DNR 2011 hanteert.

2. Context

Uit de Aanbestedingswet vloeit voort dat de keuzes van een aanbestedende dienst en de eisen en voorwaarden die worden gesteld bij een aanbesteding in redelijke verhouding moeten staan tot de aard en omvang van de aan te besteden opdracht. Dit noemen we het proportionaliteitsbeginsel en dit beginsel is nader uitgewerkt in de Gids Proportionaliteit, een verplicht te volgen richtsnoer en van

toepassing op de gehele procedure waaronder de van toepassing te verklaren inkoopvoorwaarden. Met betrekking tot het onderwerp algemene voorwaarden/inkoopvoorwaarden is specifiek onderstaande bepaling opgenomen in de Gids. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de nieuwe Algemene inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten 2024 van de VNG hieraan voldoen. Uitzonderingen van deze algemene voorwaarden zijn echter in bepaalde specifieke situaties soms wenselijk/noodzakelijk.

Voorschrift 3.9 C Gids Proportionaliteit:

In gevallen waarin voor een bepaalde soort overeenkomst contractmodellen of algemene voorwaarden bestaan die paritair zijn opgesteld, past de aanbestedende dienst deze integraal toe. In gevallen waarin voor een bepaalde soort overeenkomst contractmodellen of algemene voorwaarden bestaan, die paritair zijn opgesteld, dienen deze in beginsel integraal te worden toegepast nu het daarbij gaat om een evenwichtig pakket van voorwaarden. Denk hierbij aan de UAV versies 1989 en 2012 en de UAV-GC 2005. Project specifieke situaties kunnen het noodzakelijk maken om van die modellen of voorwaarden af te wijken, maar die afwijkingen dienen dan wel te kunnen worden gemotiveerd.

In dit voorschrift wordt gesproken over paritair vastgestelde voorwaarden. De voorwaarden zijn dan op voet van gelijkheid tussen een brede groep van belanghebbenden tot stand gekomen. Als aanbestedende dienst mogen we ook niet paritair vastgestelde voorwaarden (die dus enkel door de markt zijn opgesteld) van toepassing verklaren. Dat is echter niet verplicht, i.t.t. paritair vastgestelde voorwaarden die we in beginsel van toepassing moeten verklaren, zo vloeit uit de Gids Proportionaliteit voort. Dat laatste brengt dan een verplichte afwijking van onze eigen inkoopvoorwaarden met zich mee, ook van de nieuwe uit 2024. In de toelichting op artikel 2 over toepasselijkheid van het nieuwe model wordt dit bevestigd. De praktijk laat zien dat ook nu al bij een aanbestedingsprocedure een enkele keer onder andere de aansprakelijkheidsbepaling en de bepaling rondom het ontbinden van de overeenkomst aangepast dienen te worden door team Inkoop, omdat de betreffende bepaling gelet op aard en omvang van de opdracht niet proportioneel is.

3. Gewenste situatie

- a. Een actualisering van de algemene inkoopvoorwaarden naar de Algemene inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten 2024 conform VNG model, die landelijke bekendheid genieten en rekening houdt met de belangen van gemeenten en

opdrachtnemers. Minder vragen en onderhandelingen leiden voor beide partijen tot lastenverlichting.

Een overzicht van de verschillen tussen de huidige inkoopvoorwaarden en het VNG model is opgenomen. Belangrijkste aanpassingen zijn een verruiming van de aansprakelijkheid van de opdrachtnemer, opname van passages over de verwerking van persoonsgegevens, de omgang met data en verplichte elektronische facturering. Wat in het nieuwe VNG model echter beperkt tot uitdrukking komt is de mogelijkheden om ten aanzien van duurzaamheidseisen nadere inkoopvoorwaarden te kunnen stellen. Nu dit onderwerp ook in Maastricht steeds nadrukkelijker aan de orde komt is het wenselijk op dit punt in een addendum nog aanvullende bepalingen in de nieuwe AIV op te nemen. Dit geldt tevens voor de wettelijke vereisten waaraan een factuur moet voldoen. Het VNG model voorziet overigens ook in de mogelijkheid per addendum nadere aanvullingen op te nemen.

- b. Het bieden van een uitzonderingsmogelijkheid om in zeer specifieke omstandigheden geheel of gedeeltelijk af te kunnen wijken van de gemeentelijke Algemene Inkoopvoorwaarden of om een aantal aanvullende bepalingen op te nemen. Om praktische redenen is het wenselijk, de verantwoordelijke budgethouder te mandateren van deze uitzondering gebruik te maken. Uit een oogpunt van zorgvuldigheid is een onderbouwd advies vanuit team inkoop verplicht alvorens deze uitzondering wordt toegepast. Bij een verschil van inzicht tussen budgethouder en team Inkoop wordt geëscaleerd naar het DT dat in deze beslissingsbevoegd is. Aanbestedingen vanaf meervoudig onderhands worden uitgevoerd door team Inkoop en de inkoopadviseur zal gedurende het inkooptraject, indien aanpassing van de inkoopvoorwaarden aan de orde is, de budgethouder wijzen op de mogelijkheden tot aanpassing en hierbij een onderbouwd advies verstrekken. Enkelvoudige aanbestedingen worden door de afdeling zelf begeleid. Ook hier geldt de procedure dat een onderbouwd advies vanuit team Inkoop aan de orde is. Deze procedure wordt breed gecommuniceerd.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

n.v.t.

5. Effect op de openbare ruimte

n.v.t.

6. Personeel en organisatie

n.v.t.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

n.v.t.

8. Financiën

n.v.t.

9. Aanbestedingen

Het gaat hier niet om een concrete aanbesteding, maar wel over de spelregels van het eigen aanbestedingsbeleid.

10. Participatie tot heden

n.v.t.

11. Voorstel

- 1- De Algemene inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten 2024 (conform het VNG Model 2024 inclusief addendum)) vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de huidige Algemene inkoopvoorwaarden 2019 van de gemeente Maastricht bij de inkoop van leveringen en diensten;
- 2- De budgethouder, die bevoegd is tot het opstarten van een inkoop overeenkomstig de geldende mandaatregeling, te mandateren om namens het college in voorkomende gevallen de Algemene inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten 2024 geheel of gedeeltelijk buiten toepassing te kunnen verklaren of een aantal aanvullende bepalingen op te nemen met inachtneming van een onderbouwd advies van team Inkoop.
- 3- Indien het advies als bedoeld in beslispunt 2 niet tot overeenstemming leidt tussen de budgethouder en team Inkoop is het DT in deze beslissingsbevoegd.

12- Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na een positief besluit van het college over de nieuwe inkoopvoorwaarden en dit nieuwe mandaat (beslispunten 2 en 3) zal dit openbaar worden gepubliceerd en na openbaarmaking treedt het besluit in werking. Daarnaast zal de mandaatlijst aan het einde van het jaar worden geactualiseerd en dan

wordt deze onder andere aangepast n.a.v. dit besluit. De toepassing en de werking ervan zal in de praktijk worden geëvalueerd en desgewenst bijgesteld kunnen worden.

Collegevoorstel